

Antagandedatum: 2021-06-15

Gäller från: 2021-07-01

Ansvarig: Förvaltningschef Arbetsmarknad och integration

Revideras: vid behov

Beslutsinstans: Kommunstyrelsen

Riktlinjer för försörjningsstöd och övrigt ekonomiskt bistånd

Innehåll

Kommunstyrelsens riktlinjer för ekonomiskt bistånd	3
Metod	3
Lagar och bestämmelser för bedömning och beslut	3
Övergripande mål	3
Barnperspektiv	4
Rätten till bistånd	4
Kompetenshöjande insats	4
Genomförandeplan.....	4
Kommunens yttersta ansvar.....	5
Utredning.....	5
Beräkning.....	5
Tillgångar	5
Sparade medel	5
Motorfordon	6
Fastighet/ bostadsrätt.....	6
Beslut	7
Överklagan	7
Utbetalning	7
Återkrav	7
Framställan	7
Försörjningsstöd till olika grupper	8
Arbetslösa	8
Arbetslös ungdom.....	8
Egenföretagare.....	8
Föräldralediga.....	9
Hushållsgemenskaper.....	9
Makar, registrerade partners och sambor.....	9
Sammanboende utan hushållsgemenskap	9
Underåriga som bildad familj.....	9
Vid äktenskapsskillnad/separation.....	10
Hushåll där barn bor växelvis hos föräldrar.....	10
Hushåll där barn bor växelvis hos separerade föräldrar	10
Rättpsykiatrisk vård	10
Personer med arbetshinder av sociala skäl.....	11
Sjukskrivna	11
Studerande	11
Gymnasiestuderande ungdomar.....	12
Kommunens övertag av försörjningsansvar för unga.....	12
Gymnasiestuderande ungdomar som gifter sig.....	13
Utländska medborgare	13
EU/EES medborgare	13
Asylsökande.....	13
Personer med tillfälligt/permanent uppehållstillstånd.....	14
Återförening.....	14

Ensamkommande barn/vuxna	14
Papperslösa	14
Rätten till bistånd	15
Riksnorm	15
Försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till olika ändamål.....	15
Barnomsorgsavgift/ hemtjänst och äldreomsorg	15
Begravning	15
Kostnader som kan godkännas är:	15
Gravsten.....	16
Boendekostnad	16
Beräkning av boendekostnad i egen fastighet	17
Andrahandsboende	17
Akut boendesituation	17
Godtagbar hyreskostnad.....	17
Unga vuxna	18
Hemutrustning.....	18
Ferieinkomster/jobbstimulans	19
Flyttkostnader	19
Glasögon	20
Id-kort.....	20
Juridiska kostnader.....	20
Bistånd till advokatkostnader i familjemål.....	20
Kläder	20
Kosttillägg	20
Läkarvård.....	20
Skulder.....	21
Hyresskuld.....	21
Elskuld	21
Vårdavgift	22
Sjukvård	22
Mediciner	22
Sommaraktivitet	22
Resor	22
Spädbarnsutrustning	22
Svenskt medborgarskap samt uppehålls- och arbetstillstånd	23
Tandvård	23
Telefon	24
Umgängeskostnader	24
Uppvärmning och elkostnader	24
Villa	25
Lägenhet	25
Utlandsvistelse	25
Äktenskapsskillnad – avgift	25
Våld i nära relationer	25

Kommunstyrelsens riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Föreliggande riktlinjer är ett stöd vid handläggningen. Syftet med riktlinjerna är att klargöra Kommunstyrelsens hållning i vissa vanligt förekommande situationer. *Riktlinjerna skall ses som en vägledning.* För likartade bedömningar skall råda vid likartade situationer och får inte tolkas som tvingande regler. Ansökan om ekonomiskt bistånd skall alltid bedömas utifrån de speciella omständigheter som råder för sökanden. Detta förutsätter att avsteg från riktlinjen skall göras om särskilda skäl framkommer.

Arbetet med handläggning av ärende om ekonomiskt bistånd regleras framförallt av följande lagar och dokument:

- Socialtjänstförordning (2001:937)
- Proposition 2000/01:80 ny socialtjänstlag
- Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten, Socialstyrelsen 2015
- Gällande delegation från Kommunstyrelsen
- Domar från Förvaltningsrätten och högre instans
- Socialstyrelsens allmänna råd
- Ekonomiskt bistånd – Handbok för socialtjänsten, Socialstyrelsen 2013

Metod

Arbetet ska bedrivas rättssäkert och med tro på människans resurser. Handläggning och beslut ska präglas av respekt för den enskilde.

Arbetslinjen ska gälla. Enskilda ska kunna försörja sig genom arbete och vid behov stöttas för att klara detta. För stöttning finns även kompetenshöjande insatser via kommunens Arbetsmarknadsenhet. Arbetslinjen innebär att individens förmågor sätts i fokus, snarare än oförmågor. Utgångspunkten är att människor både vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning. Därför blir verksamhetens främsta uppgift att genom aktiva insatser och genom motivations- och förändringsarbete skapa förutsättningar för den enskilde att ta detta ansvar. Behov som kan uppstå när enskilda behöver bistånd under lång tid ska uppmärksammas och följas upp, särskilt om barn berörs. Hembesök ska göras om samtycke lämnas till detta.

Vägledning kan även inhämtas från Socialstyrelsens Allmänna Råd och Socialstyrelsens Handbok för ekonomiskt bistånd.

Lagar och bestämmelser för bedömning och beslut

Övergripande mål

Den verksamhet som rör ekonomiskt bistånd ska präglas av socialtjänstlagens övergripande mål i enligt med 1 kap 1 § SoL (Socialtjänstlagen 2001:937)

En viktig princip är att människor i första hand har ett eget ansvar för sina liv. Socialtjänstens uppgift är att förstärka och komplettera människors egna resurser. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Vad som är skälig levnadsnivå ska bedömas med utgångspunkt i den tid och i de förhållanden under vilka den enskilde lever. Biståndet ska stärka den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv och ses som en tillfällig lösning i väntan på att den enskilde ska komma ut i egen försörjning.

I arbetet med ekonomiskt bistånd ska insatserna utformas tillsammans med den enskilde så att den enskilde så snart som möjligt kan klara sin egen försörjning. Det kan till exempel vara insatser för att förbättra förutsättningarna att komma in på arbetsmarknaden, att hitta arbete eller praktikplats, att få rätt socialförsäkringsförmån eller att med stöd av budget- och skuldrådgivning få en tryggare vardagsekonomi. Sådana insatser främjar den enskildes ekonomiska och sociala trygghet och ökar förutsättningarna för jämlikhet i levnadsvillkor och inkludering i samhället.

Barnperspektiv

I 1 kap 2 § SoL betonas vikten av att barnets bästa särskilt beaktas. Detta barnperspektiv grundar sig på FN:s barnkonvention om barns rättigheter. *Med barn avses varje människa under 18 år lag (2012:776)* Socialtjänsten har ansvaret för, att i sitt arbete uppmärksamma barns situation och behov. Det gäller inte minst för barn i familjer med ett långvarigt behov av försörjningsstöd.

Vid ansökan om försörjningsstöd där det i sökandes hushåll ingår barn ska alltid ett barnperspektiv finnas i utredningen. Barnets bästa ska alltid beaktas, utredas och redovisas.

Rätten till bistånd

Ekonomiskt bistånd är välfärdssystemets yttersta skyddsnät och skall vara ett komplement till socialförsäkringssystemet och ge hjälp när generella stödformer är otillräckliga eller inte kan lämnas. Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt.

Den enskildes rätt till och förutsättningar för försörjningsstöd, ekonomiskt bistånd, regleras med stöd av 4 kap 1 -6 §§ SoL

4 kap 1 § *Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.*

Vid prövningen av behovet av bistånd för livsföringen i övrigt får hänsyn inte tas till den enskildes ekonomiska förhållanden om rätten att ta ut avgifter för biståndet regleras i 8 kap.

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. Lag (2016:654).

För att ha rätt till försörjningsstöd ska sökande göra vad han eller hon kan för att bidra till sin egen försörjning. I de flesta fall innebär det att göra vad man kan för att få ett arbete som man kan klara sin försörjning genom. Det är dock viktigt att beakta att alla inte ha förutsättningar att försörja sig genom förvärvsarbete, utan ibland kan socialtjänsten i samråd med sökande undersöka möjligheten till självförsörjning genom andra ersättningar, såsom sjukersättning eller aktivitetsersättning. Om den sökande har underlåtit att ansöka om någon förmån kan detta leda till att ansökan om ekonomiskt bistånd avslås. Ett annat alternativ är att det uppskattade värdet av förmånen, t ex bostadsbidraget, tas upp som inkomst i beräkningen trots att den sökande inte erhållit något bostadsbidrag.

Kompetenshöjande insats

De klienter som bedöms stå till arbetsmarknadens förfogande och där det av utredningen har framgått att bidragsberoende kommer att bli långvarigt anvisas till kommunens Arbetsmarknadsenhet för eventuell inskrivning och vidare planering utifrån arbetsmarknadskoordinators bedömning.

Kommunstyrelsen har enligt 4 kap 5 § SoL rätt att avslå fortsatt försörjningsstöd eller minska stödet om den enskilde utan godtagbart skäl avböjer att delta i eller inte följer den kompetenshöjande verksamhetens planering.

Genomförandeplan

Om behovet av försörjningsstöd bedöms bli längre än tre månader upprättas tillsammans med sökande en skriftlig genomförandeplan för hur sökande på sikt ska bli självförsörjande. Genomförandeplanen ska ange mål, en tydlig ansvarsfördelning mellan vad sökande ska göra och vad kommunstyrelsen ska göra samt överenskommen tidpunkt för när planen ska följas upp, vanligtvis var tredje månad. Eventuella konsekvenser som inträder om genomförandeplanen inte följs ska också anges.

Skulle den enskilde vara aktuell på Arbetsmarknadsenheten görs genomförandeplanen i samverkan med **arbetsmarknadskoordinatorn** och dennes planering för individen. Därefter övertas uppföljningsansvaret av koordinatorn som i sin tur meddelar handläggaren på Ekonomiskt bistånd hur det går för den enskilde.

Kommunens yttersta ansvar

Utredning

Alla inkomna ansökningar om försörjningsstöd ska noggrant utredas. Utredningen ska i normalfallet föregås av ett personligt besök. En person som kontinuerligt ansöker om försörjningsstöd kommer i normalfallet på personligt besök en gång/ månad.

Grundutredningen ska göras så skyndsamt som möjligt och i normalfallet ska sökande få ett beslut på sin ansökan **inom 10 arbetsdagar** från det att samtliga begärda handlingar har inkommit till kommunstyrelsen.

Vid varje utredning beaktas barnperspektivet

Beräkning

Vid nybesök avseende ansökan om försörjningsstöd görs ekonomisk beräkning tre månader tillbaka samt för innevarande månad. Beräkning görs på inkomster och de utgifter den sökande har redovisat underlag på och som handläggaren bedömer som godtagbara för att uppnå skälig levnadsnivå. Inkomster som den sökande fått tidigare ska medräknas längre tillbaka om sökande fått en större engångssumma eller inkomster som varit avsedda för en längre tidsperiod. En inkomst kan också medräknas längre om den sökande tidigare beviljats försörjningsstöd och varit informerad om beräkningsgrunderna och därigenom haft förutsättningar att planera och anpassa sin ekonomi efter gällande nivå på försörjningsstödet.

I ett pågående ärende där sökande tillfälligt har ett överskott mot riksnormen ska sökande informeras om att överskott kommer att medräknas i påföljande period och att sökande bör planera sin ekonomi utifrån detta.

Alla inkomster ska i princip medräknas vid beräkning av försörjningsstöd.

Tillgångar

För bedömning av kapitalinnehav inhämtas uppgifter till exempel från senaste självdeklaration/slutskattsedel. Kontanter, banktillgodohavande, aktier, fonder eller andra lätt realiserbara tillgångar både i Sverige och utomlands, ska användas innan rätt till försörjningsstöd föreligger. Vid bedömning om den sökande kan tillgodose sitt behov genom egna tillgångar, bör endast tillgång som den sökande faktiskt kan förfoga över eller få tillgång till beaktas.

En tillgång påverkar endast rätten till försörjningsstöd om den har ett betydande värde och om överskottet vid en försäljning motiverar åtgärden. Sådana kapitalvaror som vanligtvis finns i ett hem till exempel TV och dator, bör inte påverka rätten till försörjningsstöd, om varornas värde är skäligt.

Tillgångar som inte kan realiseras påverkar normalt sett inte rätten till bistånd. Dessa tillgångar kan utgöras av pensionsförsäkringar som inte kan återköpas, bundna bankmedel som inte går att disponera p.g.a. villkor i gåvobrev eller olika former av fast egendom som inte får överlåtas p.g.a. bestämmelser i gåvobrev eller testamente. Sådana kapitalvaror och utrustning som normalt finns i ett hem påverkar inte rätten till bistånd om värdet inte är orimligt högt

Sparade medel

Sparade medel ska i första hand användas för att tillgodose den sökandes behov.

Barn som omfattas av föräldrarnas försörjningsskyldighet får ha ett sparbelopp om 15 % av basbeloppet utan att rätten till försörjningsstöd berörs. Om ett barn har tillgångar som föräldrarna inte kan förfoga över, bör det inte påverka föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd för barnet. Detta gäller t.ex. bankmedel som står under överförmyndarens kontroll, om överförmyndaren inte ger sitt samtycke till uttag.

Om sökande genom att spara del av beviljat försörjningsstöd för inköp av möbler eller kläder ska detta tas i beaktning vid beräkning.

Motorfordon

Ett motorfordon är ett motordrivet fordon och avser person- eller godsbefordran på väg. Ett motorfordon kan exempelvis avse bil, motorcykel, moped eller lastbil.

De allmänna kommunikationerna från Markaryd och till omkringliggande orter är generellt goda varför behovet kan tillgodoses genom allmänna kommunikationer; buss och tåg.

Om sökande äger ett motorfordon görs bedömning kring behovet. Kommunstyrelsens grundregel är att man som bidragstagare inte har rätt att inneha motorfordon under den period man uppstår ekonomiskt bistånd då innehav av motorfordon utgör en ekonomisk tillgång som den sökande kan avyttra för att kunna bidra till sin försörjning. Den som står som registrerad ägare till en bil i Transportstyrelsens fordonregister får antas kunna disponera fordonet och därmed också kunna tillgodoräkna sig dess värde.

Om det framkommer via de handlingar klienten uppvisar, eller via information på annat håll, att det kan finnas ekonomiska tillgångar i form av ett motorfordon, exempelvis om det förekommer regelbundna och omfattande kostnader som är fordonrelaterade via bankkontoutdrag, kan hänsyn tas till detta vid utredning av ekonomiskt bistånd. Detta innebär att den enskilde kan bedömas ha tillgång till ett motorfordon som denne disponerar över även om det inte står registrerat på den enskildes fordonregister.

Fordonet ska säljas till sitt reella värde. Skälig avyttringstid är **en månad**. Inkomst av fordonsförsäljning medräknas som inkomst vid ekonomisk beräkning av försörjningsstöd. Om det finns lån på fordonet och sökande vid försäljning av fordonet kan uppvisa kvitto på att pengarna betalats in på lånet ska dessa inte medräknas som inkomst. I det fall fordonet säljs till ett lägre värde än det som framkommer av värderingsintyg, ska inkomst enligt värderingsintyg medräknas vid beräkning av försörjningsstöd. Observera att försäkringspengar återbetalas vid försäljning av bilen.

Bil är generellt en kapitaltillgång och skall normalt försälas. Undantag görs i de fall då mycket starka skäl föreligger. Behov av bil kan t ex finnas om

- allmänna kommunikationer saknas,
- turtätheten är starkt begränsad,
- sökanden riskerar att bli utsatt för hot, våld eller andra övergrepp av närstående.
- sökanden lider av sjukdom eller har funktionshinder
- möjliggöra umgänge med barn

Om sökande på grund av funktionshinder har ett specialanpassat fordon, ska detta oavsett värde, inte räknas som en tillgång.

Om bilinnehav accepteras får bilen ha ett värde av maximalt 50 % av basbeloppet. Detta sammanfaller med reglerna i skuldsaneringslagen. (Handikappfordon avses ej). I dokumentation skall skälen till varför sökanden kan behålla bilen klart framgå. I de fall då bilen är att betraktas som kapitalinnehav skall bistånd ej beviljas förrän bilen återlämnats eller försålts, dock efter skälig tid för avyttring av fordonet.

Fastighet/ bostadsrätt

Bostadsrätt eller villa utgör en realiserbar tillgång om boendekostnaderna avsevärt överstiger hyran för en tillräckligt stor hyreslägenhet. Om en försäljning av fastigheten/bostadsrätten bedöms kunna ge ett intäktsöverskott och sökande bedöms ha möjlighet att skaffa ett nytt boende hänvisas sökande att klara

sin försörjning genom att sälja fastigheten. Undantag kan vara om behovet av bistånd förväntas bli kortvarigt (mindre än tre månader) Barnperspektivet ska alltid beaktas.

Vid försäljning skall krav i första hand ställas på att bostaden lämnas till mäklare för försäljning då även budgivningsförfarande bör tillämpas för att den sökande skall erhålla ett marknadsmässigt pris för bostaden. Om sökanden istället säljer fastigheten/bostadsrätten på egen hand måste ett marknadsmässigt pris begäras. Sökanden skall beredas skälig tid på sig för att avyttra bostaden. Skälig tid för försäljning (rådrum) uppgår till 4-6 månader.

Om den sökande kan visa att han eller hon på ett seriöst sätt försökt sälja bostaden utan framgång kan den skäliga tiden förlängas.

Beslut

Beslut ska skrivas med bedömning. Det ska vara tydligt för den sökande varför man har kommit fram till beslutet oavsett bifall eller avslag.

Överklagan

Vid beslut om avslag på försörjningsstöd ska sökande få ett tydligt motiverat skriftligt beslut med besvärshänvisning. Om sökande vill överklaga ska överklagan inkomma till *kommunstyrelsen inom tre veckor från den dag då sökande fick del av beslutet*. När överklagan inkommer ska ansvarig socialsekreterare i samråd med enhetschef ta ställning till om det finns skäl för att ompröva beslutet. Finns skäl för omprövning ska det ske utan dröjsmål. Om det inte bedöms finnas skäl för omprövning sänds överklagan omgående till Förvaltningsrätten för vidare prövning.

Utbetalning

Försörjningsstöd utbetalas lika (50/50) i första hand till sökandes och medsökandes bankkonto.

Återkrav

Enligt 9 kap 1 § SoL kan försörjningsstöd återkrävas om den enskilde fått det felaktigt eller med för högt belopp på grund av

- oriktiga uppgifter,
- underlåtenhet att lämna uppgifter, eller
- på annat sätt förorsakat att försörjningsstöd enligt 4 kap 1 § SoL betalats ut obehörigen eller med för högt belopp.

Enligt 9 kap 2 § SoL kan försörjningsstöd återkrävas som har beviljats

- som förskott på förmån eller ersättning,
- till sökande som är indragen i arbetskonflikt,
- till sökande som på grund av förhållanden som man inte kunnat råda över hindrats från att förfoga över sina inkomster och tillgångar.

Om den enskilde inte frivilligt återbetalar kan kommunstyrelsen väcka talan hos Förvaltningsrätten. Talan måste väckas inom tre år från det att försörjningsstödet utbetalades. Innan talan väcks måste en utredning göras avseende den enskildes möjlighet att återbetala beloppet. Det saknas lagstöd för att lägga till ränta på återkravet.

I övrigt kan försörjningsstöd återkrävas om den lämnats i annat fall än 4 kap 1 § och beviljats under villkor om återbetalning.

Om den enskilde medvetet bedöms ha lämnat felaktiga uppgifter som medfört att denne erhållit ekonomiskt bistånd på felaktiga grunder kan anmälan om bidragsbrott föreligga. Detta beslutas av Kommunstyrelsen.

Framställan

Särskilda regler gäller för förskott på ersättningar som utbetalas av andra myndigheter

Försörjningsstöd till olika grupper

Arbetslösa

Den som är arbetslös ska i första hand klara sin försörjning genom att söka ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Om ersättning saknas eller understiger riksnormen är sökande berättigad till försörjningsstöd under vissa förutsättningar.

- Att i god tid söka arbete innan utbildning, praktik eller anställning avslutas.
- Den arbetslöse ska stå till arbetsmarknadens förfogande genom att omgående skriva in sig på Arbetsförmedlingen vid arbetslöshet och söka arbeten som sökande har utbildning för/erfarenhet av samt arbeten utan krav på yrkesutbildning eller yrkeserfarenhet.
- Kravet gäller både heltids- och deltidsarbete. För sökande som redan arbetar deltid ska krav ställas på heltidsarbete, om det är möjligt att få.
- Söka arbete aktivt och regelbundet, dvs under hela månaden motsvarande heltidsarbete för att inte gå miste om något arbetstillfälle
- Deltidsarbetande föräldrar som minskat sin arbetstid med stöd av 7 § Föräldraledighetslagen (1995:584) har inte rätt från att avstå att arbeta heltid och kompensera inkomstbortfall med försörjningsstöd.
- Styrka arbetshinder med läkarintyg avseende sjukskrivning
- Följa upprättad handlingsplan med Arbetsförmedlingen
- Följa upprättad genomförandeplan med Kommunstyrelsen
- Följa upprättad planering med Arbetsmarknadsenheten eller annan kompetenshöjande insats den enskilde anvisats till.

Vid ansökan om försörjningsstöd ska sökande redovisa sökta arbeten. Vid nybesök ska sökande även kunna redovisa sin aktivitet som arbets sökande tillbaka i tiden, ca 2-3 månader. Medicinska arbetshinder ska styrkas med tydliga och aktuella läkarintyg. Kravet avseende redovisning av sökta arbeten kvarstår om den enskilde skulle fortsätta ansöka om försörjningsstöd. Dock redovisar den enskilde endast de sökta arbeten som har gjorts sedan den senaste ansökan inkommit.

Arbetslös ungdom

Föräldrarna har underhållsskyldighet mot barn vilket upphör då barnet fyller 18 år eller vid senare tidpunkt då barnet slutar gymnasieskolan, dock senast när den unge fyller 21 år.

Egna företagare

Huvudregeln är att ekonomiskt bistånd ej skall utgå för att finansiera affärsverksamhet, eller reglera skulder som uppkommit i sådan verksamhet. Om verksamheten inte kan bedrivas vidare måste företaget vara helt avvecklat för att rätt till försörjningsstöd ska föreligga. Tillämpningen av SoL innebär att en egen företagare hänvisas till att avveckla verksamheten i företaget och anmäla sig som arbetslös på Arbetsförmedlingen. Den sökande bedöms vara egen företagare så länge företaget är registrerat. Detta gäller även om företaget är vilande.

Vid eventuell konkurs ska kontakt tas med konkursförvaltare och möjligheten att få lönegaranti eller annan ersättning ska utredas.

Om sökande har fordringar på aktiebolag, ska sökande i första hand kräva aktiebolaget på fordran innan försörjningsstöd kan beviljas.

Föräldralediga

Den som är föräldraledig ska i första hand klara sin försörjning genom att ansöka om hel föräldrapenning (7 dagar/vecka). Om det trots detta saknas tillräckliga inkomster för försörjningen kan kompletterande försörjningsstöd beviljas under föräldraledigheten *fram till dess barnet fyller ett år och kan få en barnomsorgsplats*. Därefter föreligger ingen rätt för föräldern att fortsätta vara föräldraledig med bibehållet ekonomiskt bistånd, även om den sökande har fler kvarstående ersättningsdagar från föräldrapenning. Istället bedöms det skäligt att den sökande bidrar till sin försörjning genom att återgå till att vara aktuell för arbetsmarknaden. Sökande som saknar arbete eller studier att återgå till ska vara aktivt arbetssökande två månader före avslutad föräldraledighet. Barnomsorgsplats ska sökas senast sex månader innan barnet fyller ett år.

Föräldrarna har rätt att spara fyra veckor av föräldrapenningen fram till det år föräldrapenning senast kan tas ut. Om det utöver detta finns dagar med föräldrapenning kvar ska dessa tas ut under exempelvis helger och lov i de fall det är möjligt.

Hushållsgemenskaper

Makar, registrerade partner och sambor

Vuxna sökanden som oavsett kön är gifta eller lever under äktenskapsliknande förhållanden har ett ömsesidigt ekonomiskt ansvar för alla kostnader i hushållet. Dessa par skall göra en gemensam ansökan om ekonomiskt bistånd och båda parternas sammanräknade inkomster skall ligga till grund för beräkning av biståndsbehovet. Det innebär att om den ena parten har inkomst får han eller hon också svara för den andra partens kostnader så långt inkomsten räcker. Först därefter kan eventuellt kompletterande bistånd beviljas. För sambor ska båda parternas sammanlagda inkomster och tillgångar från sammanflyttningsdagen beräknas.

Samlevnad skall alltid utredas då vuxna som inte har en nära släktrrelation delar bostad, då det kan finnas en presumtion för att de sammanlever på ett sådant sätt att de också har gemensamt försörjningsansvar för varandra.

Då försörjningsskyldighet föreligger för makar/registrerade partners/sambor enligt ovan avslås hela hushållets försörjningsstöd även om det enbart är den ena parten som inte uppfyller kraven för försörjningsstöd.

Sammanboende utan hushållsgemenskap

Vuxna sökanden som bor tillsammans och delar vissa kostnader utan att ha ett ekonomiskt ansvar för varandra. Det kan gälla vuxna barn som bor kvar hemma eller sökanden som delar lägenhet. I dessa fall ansöker var och en om ekonomiskt bistånd för sig och den andres inkomster påverkar inte rätten till ekonomiskt bistånd.

Underåriga som bildat familj

Föräldrar har kvar sitt försörjningsansvar för ett underårigt barn även om den underårige själv blir förälder. Föräldrarna har däremot inget försörjningsansvar för sitt barnbarn. Vid giftermål övertar make/makan försörjningsplikten för underårig eller gymnasiestuderande upp till 21 år. Om make/makan inte kan fullgöra sin försörjningsplikt, har den underåriges föräldrar kvar försörjningsplikten.

Par med barn där den ena parten går kvar på gymnasiet och den andre avslutat sina gymnasiestudier, utgör två hushåll. Den icke-studerande föräldern tillsammans med barnet utgör ett eget hushåll med möjlighet att ansöka om ekonomiskt bistånd. Den gymnasiestuderande ingår inte i detta hushåll då denne skall försörjas av sina föräldrar.

Vid äktenskapsskillnad/separation

Under betänketid vid äktenskapsskillnad/separation ska parterna försörja varandra. Parterna ska vara folkbokförda på olika adresser. Om den andre parten vägrar att folkbokföra sig på annan adress ska den sökande skriva till Skatteverket och begära förflyttning av den andre partens folkbokföringsadress. Om det finns barn ska ansökan om bostadsbidrag vara inlämnad till Försäkringskassan. Om barnens försörjning inte är överenskommen på annat sätt ska även ansökan om underhållsstöd vara inlämnad till Försäkringskassan. Vid ansökan om hemutrustning ska det utredas om behov kan tillgodoses vid bodelning.

Hushåll där barn bor växelvis hos separerade föräldrar

Generellt sett delas utgifter och inkomster gällande barnet lika mellan föräldrarna, exempelvis barnomsorgsavgift och medicinkostnader.

I hushåll som ansöker om försörjningsstöd där barn bor växelvis hos sina föräldrar ska möjligheten till att få underhållsstöd vid växelvis boende via Försäkringskassan utredas. *I beräkningen medräknas barnet enligt halv norm avseende personliga kostnader.* För beräkning av de gemensamma hushållskostnaderna beräknas halva mellanskillnaden mellan om barnet ingår i hushållsgemenskapen eller ej. Till exempel om en ensamstående vuxen har ett barn som bor växelvis hos denne medräknas halva mellanskillnaden mellan två personer i hushållet och en person i hushållet. Barnbidrag medräknas som inkomst i sin helhet om det utbetalas till sökande.

För barn födda efter 1 mars 2014 delas barnbidraget automatiskt lika och betalas ut till båda föräldrarna om de har gemensam vårdnad.

Institution

Intagna på kriminalvårdsanstalt

För sökanden som är inskrivna vid kriminalvårdsanstalt skall Kriminalvårdsmyndigheten svara för alla kostnader under verkställigheten, med undantag för sökandens eventuella kostnader för hyra. Sökande som är häktade, inklusive de som genomgår rättspsykiatrisk undersökning, erhåller sk häktesbidrag från kriminalvården och skall därmed inte beviljas fickpengar.

Ekonomiskt bistånd kan utgå till hyreskostnader under fängelsestraff om strafftiden är högst sex månader och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Det föreligger dock inte någon absolut rätt till bistånd till hyreskostnader vid fängelsestraff. Avgörande för rätten till bistånd är den sökandes behov av bostaden ur rehabiliteringssynpunkt samt en bedömning av den sökandes möjlighet att finna en annan bostad.

Sökandens möjlighet till inkomst från arbete inom kriminalvårdsanstalten skall alltid utredas innan ekonomiskt bistånd beviljas. Ett belopp motsvarande fickpengar får disponeras fritt av den intagne medan den intagne därutöver bör prioritera ytterligare inkomster överstigande fickpengsbeloppet till att själv betala sin hyreskostnad.

Rättspsykiatrisk vård

Den som är dömd till rättspsykiatrisk vård har Regionen som sin huvudman. Den som genomgår rättspsykiatrisk vård eller är omhändertagen enligt smittskyddslagen har kvar rätten till sjukpenning, pension, bostadsbidrag etc. Om sökanden saknar inkomst har den rätt till ekonomiskt bistånd på samma villkor som personer inskrivna för behandlingsvård inom socialtjänsten, dvs. bistånd till fickpengar. Normen för fickpengar är baserad på riksnormens delposter för kläder/skor, fritid/lek och hygien samt telefonkostnader. Det är hemkommunen, inte den kommun där vården sker, som skall pröva rätten till bistånd. Den som är dömd till slutet psykiatrisk vård bör söka sjuk- eller aktivitetsersättning. Både beträffande intagen vid kriminalvårdsanstalt och för sökanden dömd till rättspsykiatrisk vård är det bosättningskommunen som skall ansvara för ev. behov av bistånd. Detta gäller oavsett om sökanden faktiskt bott i kommunen eller inte innan straffet eller vården påbörjades

Bistånd till hyra under institutionsvård

Sökanden som är ensamstående och som under längre tid är intagen för vård, exempelvis på sjukvårds- eller kriminalvårdsinstitution, i häkte, i hem för vård eller boende gäller beträffande bistånd till hyra följande: Om bostaden utgörs av en egen lägenhet kan ekonomiskt bistånd lämnas med beaktande av de inkomster den sökande själv kan ha under institutionsvistelsen. Om vårdtiden understiger sex månader och sökanden inte kommer att vistas i bostaden i samband med eventuella permissioner, ska möjligheten att hyra ut bostaden i andra hand under sökandens institutionsvistelse, undersökas. Om vårdtiden beräknas överstiga sex månader och sökanden under denna tid ej kommer att vistas i bostaden under permissioner bör som regel ekonomiskt bistånd till hyran avslås. Magasinering av möblerna kan i sådana fall bli aktuellt förutsatt att den enskilde gjort vad som på den ankommer för att lösa situationen på egen hand först.

Personer med arbetshinder av sociala skäl

För sökande som inte omedelbart står till arbetsmarknadens förfogande på grund av sociala skäl såsom missbruk är det viktigt att klargöra vilka insatser som behövs och vem som ansvarar för att erbjuda dessa. Om sökande är i ett aktivt missbruk är kommunstyrelsens främsta uppgift att hjälpa den sökande att komma tillrätta med missbruket genom behandlingsinsatser, personligt stöd eller andra åtgärder som Socialnämndens vuxenenhet svarar för.

I samråd med sökande och i samverkan med ansvarig missbrukshandläggare upprättas en genomförandeplan i vilken det ska framgå mål, en tydlig ansvarsfördelning mellan vad sökande ska göra, vad ansvarig socialsekreterare på vardera enhet ska göra och en överenskommen tidpunkt för när planen ska följas upp.

Det kan inte ställas som villkor för en individ med missbruksproblematik att han eller hon ska delta i t.ex. ett visst rehabiliteringsprogram för att erhålla ekonomiskt bistånd. Inte heller föreligger rätt att fullt avslå ekonomiskt bistånd för att han eller hon inte vill godta eller inte fullföljer viss planering eller vissa insatser som har till huvudsakligt syfte att rehabilitera honom eller henne från missbruket.

Sjukskrivna

Den som är sjukskriven ska i första hand ansöka om sjukpenning hos Försäkringskassan. Om sökande inte har rätt till sjukpenning eller om sjukpenningen understiger riksnormen kan försörjningsstöd beviljas om det finns ett giltigt och tydligt läkarintyg som styrker att arbetsförmågan är nedsatt under viss period. För denna grupp är det angeläget att en rehabiliteringsplan initieras så snart som möjligt för att behovet av bistånd skall bli så kortvarigt som möjligt.

För att vara berättigad till ekonomiskt bistånd skall den sökande medverka till behandling och rehabilitering i syfte att bli arbetsför.

Vid långvarig eller kronisk sjukdom skall den sökande medverka till att erhålla ersättning ur det generella socialförsäkringssystemet. Om läkarintyget inte anger vilka rehabiliteringsåtgärder som kan vara aktuella eller om det finns andra oklarheter kring diagnosen kan Kommunstyrelsen begära att den sökande lämnar in en rehabiliteringsplanering alternativt ett journalutdrag där behandlings- och rehabiliteringsbehovet framgår. Vid långvarig sjukskrivning som överstiger Socialstyrelsens rekommendationer för sjukskrivningstider kan krav ställas på ett kompletterande utlåtande från en annan läkare.

Det är viktigt att en individuell bedömning och planering görs i varje enskilt ärende.

Studerande

Som huvudregel gäller att försörjningsstöd inte beviljas till studerande. Vuxna studerande ska i första hand ansöka om andra ersättningar genom studiestödsformerna. Undantag gäller svenskastudier fram tills att utbildningen nått den nivån att ersättning genom studiestödsformerna utgår.

Dock föreligger att de studerande som haft en studieplanering inom Etableringsprogrammet kan fortsätta med detta med aktivitetsstöd sex månader efter avslutad Etablering.

Även om den enskilde studerar SFI på heltid kan krav på att vara aktivt arbetssökande föreligga utifrån bedömning.

För studerande ska studiemedlet eller annan ersättning täcka försörjningen motsvarande den tidsperiod som angivits av den utbetalande myndigheten. För studerande som uppbär studiemedel under höst- och vårterminerna och är arbetslösa under sommarmånaderna föreligger rätt till försörjningsstöd under sommaren, under förutsättning att sökande i god tid före sommaruppehållet inledningsvis under vårterminen och framåt ställt sig till arbetsmarknadens förfogande genom att aktivt söka sommararbete samt anmält sig som arbetssökande på Arbetsförmedlingen vid första arbetslösa dag.

Vid ekonomisk beräkning beräknas uppehållet från första arbetslösa dagen. Hyran i den månad som studierna avslutas kan medräknas som godtagbar utgift om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Föregående månads bostadsbidrag medräknas då som en inkomst. Försörjningsstöd beviljas inte under juluppehållet och inte till januari månads hyra eftersom studiemedel beräknas täcka försörjningen under nio månaderna och studerande kan beviljas försörjningsstöd under sommaruppehållet.

Gymnasiestuderande ungdomar

Enligt föräldrabalken skall föräldrarna försörja ungdomar som studerar på gymnasiet till dess att de fyller 21 år. Om föräldrarna själva uppbär ekonomiskt bistånd skall de gymnasiestuderande ungdomarna ingå i föräldrarnas hushåll till dess att ungdomen fyller 21 år. Något avbrott i föräldrarnas försörjningsplikt under studieuppehåll anses inte föreligga oavsett om föräldrarna är beroende av ekonomiskt bistånd eller inte.

Fr o m höstterminen det år den unge fyller 20 år har den unge rätt till studiemedel från CSN. Studiemedel medräknas som inkomst vid bedömningen av hushållets rätt till bistånd. Den unge behöver inte ta studielån. Om den unge ändå väljer att ta studielån räknas hon eller han bort ifrån hushållet och förväntas bidra med del av hyres- och elkostnad.

Föräldrarnas underhållsskyldighet gäller även om den unge flyttar hemifrån. Om den unge flyttar hemifrån och föräldrarna inte har möjlighet att försörja den unge är huvudregeln att den unge skall flytta hem till föräldrarna igen, under förutsättning att det inte föreligger medicinska eller starka sociala skäl.

Om föräldrarna inte har råd att försörja den unge är det föräldrarna som skall ansöka om ekonomiskt bistånd och det är deras ekonomiska situation som skall utredas.

Kommunens övertag av försörjningsansvar för unga

Om föräldrarna till en gymnasiestuderande ung vuxen som fyllt 18 men inte 21 år inte fullgör sin underhållsskyldighet och om kommunstyrelsen genom samtal och samverkan med föräldrarna och den unga vuxna inte kan förmå föräldrarna att fullgöra ansvaret kan det bli aktuellt för kommunstyrelsen att bevilja försörjningsstöd direkt till den unga vuxna. Detta kan också bli aktuellt om den unga vuxna utsatts för/bevittnat våld eller andra övergrepp av närstående.

Utredning görs av handläggare på ekonomiskt bistånd och beslut om övertagande av försörjningsansvar fattas av kommunstyrelsen.

I de fall kommunstyrelsen övertar föräldrarnas försörjningsansvar ska en individuell genomförandeplan upprättas med den unga vuxna och ansvariga socialsekreterare. Från och med höstterminen det år den unga vuxna fyller 20 år finns möjligheten att ta studielån vilket den unga vuxna ska göra. Då denne då blir självförsörjande med studiemedel upphör då kommunens försörjningsansvar och därmed utgår inte heller ekonomiskt bistånd till den enskilde.

Gymnasiestuderande ungdomar som gifter sig

Vid giftermål skall i första hand maken eller maken försörja den gymnasiestuderande parten. Om maken eller maken saknar ekonomisk möjlighet att försörja den gymnasiestuderande är det föräldrarna som ska försörja den unge trots att denne är gift. De inkomstförluster föräldrahushållet eventuell kan få på grund av barnets giftermål kompenseras inte av Kommunstyrelsen med ytterligare ekonomiskt bistånd.

Utländska medborgare

Nordiska medborgare

Nordiska medborgare likställs med svenska medborgare vid tillämpning av socialtjänstlagen, så länge de befinner sig i Sverige. Alla nordiska medborgare, oavsett bosättningsland, och alla personer som är lagligen bosatta i ett nordiskt land omfattas av konvention (1995:479) Lagen om nordisk konvention om socialt bistånd och sociala tjänster) Begreppet ”lagligen bosatt” innebär att personen ska ha rätt att bo i landet enligt landets utlänningslagstiftning. I praktiken är detta i de flesta fall detsamma som att vara folkbokförd i landet.

EU/EES Medborgare

EU-rättens princip om likabehandling innebär att en EU/EES-medborgare som bedöms ha uppehållsrätt i Sverige har rätt till socialt bistånd och andra sociala förmåner på samma villkor som svenska medborgare. Principen innebär att kommunstyrelsen kan ställa samma krav på biståndssökande EU/EES-medborgare som på svenska medborgare vad gäller exempelvis skyldigheten att efter förmåga bidra till sin egen försörjning.

Kommunstyrelsen ska därför i varje enskilt fall bedöma

1. om den enskilde har uppehållsrätt eller inte.
2. vilka biståndsinsatser han eller hon kan ha rätt till.

De tre första månaderna har alla EU/EES-medborgare rätt att uppehålla sig i Sverige utan några andra krav än id-kort eller pass. Upphållsrätten består så länge de kan försörja sig genom arbete eller egna medel. De får inte bli en belastning för det sociala biståndssystemet.

Ekonomiskt aktiva EU/EES –medborgare har uppehållsrätt längre tid än tre månader om de är arbetstagare, egen företagare eller arbetssökande. För att bedömas vara arbetssökande ska sökande vara inskriven på Arbetsförmedlingen, aktivt söka arbete samt bedömas ha en verklig möjlighet att få en anställning i Sverige. Olika kriterier kan ligga till grund för bedömningen av möjligheten att få ett arbete; sökandes utbildning, språkkunskaper, arbetslivserfarenhet och möjligheter att kunna ta ett arbete utan särskilda kvalifikationskrav. EG-domstolen har konstaterat att sex månader normalt är tillräckligt för att den arbetssökande ska ha en verklig möjlighet att hitta ett arbete.

Även icke ekonomiskt aktiva EU/EES-medborgare, pensionärer och studerande har uppehållsrätt längre än tre månader om de har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjers försörjning och har heltäckande sjukförsäkring.

Till kategorin icke aktiva EU/EES-medborgare hör turister samt personer som sökt sig till Sverige utan att ha realistiska möjligheter att göra sig gällande på den svenska arbetsmarknaden. Skulle en icke ekonomiskt aktiv EU/EES-medborgare stå utan tillräckliga tillgångar för sin försörjning har kommunen det yttersta ansvaret att genom bistånd avhjälpa en akut situation som inte går att lösa på något annat sätt. Det kan handla om enstaka bistånd till mat, tillfälligt boende eller resekostnader för att kunna ta sig tillbaka till det land som EU/EES-medborgaren kommer ifrån.

I första hand ska den enskilde kontakta sitt lands ambassad för att få stöd i att återvända.

Asylsökande

Asylsökande är den som tar sig till Sverige och ansöker om skydd (asyl) här men ännu inte fått sin ansökan avgjord. Migrationsverket har ansvaret för boende och försörjning för alla asylsökande. De som har behov av ekonomiskt stöd för sitt uppehälle ska få det av Migrationsverket oavsett om de bor på en förläggning eller i eget boende, enligt LMA. Försörjningsstöd till asylsökande beviljas därför inte. Istället hänvisas den asylsökande till Migrationsverket.

Personer med permanent/tillfälligt uppehållstillstånd

Om en person som ansökt om asyl får uppehållstillstånd har han eller hon rätt att bosätta sig i Sverige. Fram till dess att en nyanländ/flykting blir folkbokförd i en kommun har de rätt till LMA ersättning från Migrationsverket.

Utländska medborgare som beviljats permanent uppehållstillstånd eller tillfälligt uppehållstillstånd tillhör Arbetsförmedlingens etableringsansvar om de uppfyller kraven att ingå i programmet. När en nyanländ blivit folkbokförd i en kommun ska en etableringsplan upprättas tillsammans med Arbetsförmedlingen varvid den enskilde därmed har rätt till etableringsersättning. I avvaktan på utbetalning av etableringsersättning kan försörjningsstöd bli aktuellt.

De individer som omfattas av etableringsprogrammet men inte kan ingå på grund av sjukdom eller annan varaktig nedsättning av prestationsförmågan inte kan delta i etableringsinsatser på 25 % ska i första hand vända sig till Försäkringskassan för ansökan om sjukförmåner. Medicinsk rehabilitering kan dock vara en del av Arbetsförmedlingens etableringsplan och i dessa fall bör etableringsersättning kunna utbetalas.

Skulle detta inte vara möjligt kan individerna vända sig till ekonomiskt bistånd för att göra en ansökan. Görs ansökan ska den enskilde redovisa läkarutlåtande som styrker varaktigt nedsättning av prestationsförmågan samt avslagsbeslut på inträde i etableringsprogrammet på Arbetsförmedlingen. Eventuellt utbetalat ekonomiskt bistånd återsökts hos Migrationsverket.

Återförening

I de fall där den enskilde återförenas med sin familj har den enskilde ett försörjningsansvar. Det innebär att den enskilde själv ska planera för sin familjs flytt till Sverige och hur dessa ska försörjas. Beslutsunderlag avseende återförening ska inhämtas av handläggare och därefter görs bedömning avseende försörjningsansvar. Grundregeln är att den enskilde själv som ska stå för försörjningen och inte kommunen. Rätten till bistånd bedöms bland annat utifrån hur man har planerat sin ekonomi inför flytten till Sverige och vidtagit de åtgärder som behövs för att personen ska klara sin försörjning.

Ensamkommande barn/unga vuxna

För asylsökande ensamkommande barn under 18 år som anvisats boende i kommunen handläggs av barn och familj fram till att ungdomarna /unga vuxna avslutat gymnasiestudier, De ungdomar som väljer att skriva ut sig från boendet och inte fullföljer skolgång hanteras på vanligt sätt. De måste stå till arbetsmarknadens förfogande eller på annat sätt bidra till sin egen försörjning. Ungdomar under 18 år fortsätter dock att vara Socialnämndens ansvar och utgår inte ekonomiskt bistånd även om de skulle avsluta sina gymnasiestudier eller inte.

Papperslösa

Av rättsfall HFD 2013 ref. 83 framgår det att om en person håller sig undan för att inte riskera utvisning och därför inte har rätt till bistånd enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) fortfarande omfattas av lagens personkrets.

Med anledning av att personen omfattas av LMA har personen inte rätt till försörjningsstöd enligt 4 kap 1 § SoL. Bistånd kan då *inte heller lämnas i form av nödbistånd* med stöd av 4 kap 3 § Socialtjänstlagen eftersom den paragrafen förutsätter att försörjningsstöd enligt 1 § kan komma ifråga.

Vid nödsituationer utifrån kommunens yttersta ansvar kan beslut tas i enlighet med 4 kap 2 § SoL. Detta beslut kan sökande inte överklaga med förvaltningsbesvär.

Rätten till bistånd

Rätten till bistånd prövas som regel från det datum då den sökande kontaktade Kommunen. Att den sökande tvingats låna medel för att kunna betala t ex hyran under Kommunstyrelsens handläggningstid påverkar inte rätten till bistånd negativt. Även om hyran är betald föreligger således rätt till bistånd till utgiften om den sökande i övrigt är berättigad till ekonomiskt bistånd. Ekonomiskt bistånd utgår som regel inte med retroaktiv verkan. Biståndsbehovet ska vara aktuellt i den mening att behovet av stöd skall föreligga vid tiden för ansökan. Behovet av medel till uppehälle för tid som förflutit anses därmed vara tillgodosett på annat sätt.

Riksnorm

Riksnormen är nationellt antagen och innefattar livsmedel, kläder och skor, fritid och lek, hygien, barn- och ungdomsförsäkring, förbrukningsvaror.

I riksnorm ingår även gemensamma kostnader för hushållet i form av dagstidning, telefoni och TV-licens. Utgifterna för dessa kan variera beroende på hushållets storlek.

Försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till olika ändamål

Förutsättningarna för att ekonomiskt bistånd ska kunna beviljas till kostnader som följer är att hushållet i övrigt uppfyller rätten till bistånd. En individuell prövning ska göras i varje enskilt ärende.

Barnomsorgsavgift/ hemtjänst och äldreomsorg

Kostnader för barnomsorg, hemtjänst och äldreomsorg är att betrakta som godtagbara utgifter. Dock är det viktigt att den sökande har anmält korrekt inkomstuppgifter till barnomsorg/hemtjänst/äldreomsorg för att rätt avgift ska debiteras. Sökande behöver också ansöka om nedsättning av ovanstående avgifter.

Begravning

Begravningskostnader täcks i första hand av tillgångar i dödsboet. Försörjningsskyldiga är efterlevande make/maka/registrerad partner och föräldrar som enligt 7 kap 1 § Föräldrabalken är underhållsskyldiga. Om dödsboet saknar tillgångar helt eller delvis, bör kommunstyrelsen ge ekonomiskt bistånd som möjliggör en värdig begravning. Hänsyn bör tas till allmänt vedertagna begravningstraditioner och i förekommande fall olika religiösa och etniska gruppers speciella önskemål om hur en begravning skall ordnas. Den avlidnes och anhörigas önskemål beträffande formerna för begravningen bör respekteras, om kostnaden är skälig.

Ekonomiskt bistånd till begravningskostnader bör motsvara kostnaden för en begravning i Sverige och beviljas med högst 50% av ett basbelopp. Kostnaden avser kista, bårläggning, kostnad, begravningsbyråavgift, bärare, kistdekoration, ev. hyra av kyrka eller kapell, en annons i en tidning, enkel förtäring samt gravsten.

Vid en bedömning av dödsboets betalningsförmåga ska begravningskostnader gå före betalning av obetald hyra, hushållsel, telefon eller kostnader för utflyttning och städning av bostaden. Alla kända tillgångar vid dödsdatum, medräknat inkomster efter dödsdagen såsom exempelvis skatteåterbäring, lön och pension, ska i första hand användas till begravningskostnaden.

Försäkringar som faller ut kan vara en tillgång i dödsboet. Det kan också finnas skäl att beakta tillgångar som den avlidne gett bort eller sålt förmånligt till en dödsbodelägare strax före dödsfallet eller om efterlevande make/maka har enskild egendom som väl täcker till kostnader runt begravningen.

Ekonomiskt bistånd till begravningskostnader kan beviljas upp till 50 % av basbeloppet.

Begravningskostnad som överstiger 50 % av basbeloppet bekostas av beställaren av begravningen.

Den som står som beställare blir betalningsskyldig och påtar sig ett betalningsansvar om dödsboet inte betalar.

Kostnader som kan godkännas är:

- Kista med enklare kistdekoration
- Urna
- Bisättning (svepning, kistläggning, utkörning av kista till bårhus, bärare vid bisättning, transport av kista till kyrkogårdens kapell.)
- En dödsannons i en tidning
- Representant vid begravningen
- Begravningsbyråns kostnader
- Begravningskaffe/enklare förtäring
- Gravsten/ inskription på befintlig gravsten
- Gravsättning i asklund med namnbricka

Gravsten

Inristning av namn, födelseår, dödsår och vid behov gravnummer. Om anhöriga väljer att ingravera minnesord eller dylikt, bekostas detta av anhöriga själva.

Om den avlidne saknar anhöriga som ordnar med begravningen har Kommunstyrelsen inom ramen för den provisoriska dödsboförvaltningen 18 kap 2 ½ AB skyldighet att ombesörja att en begravning kommer till stånd. Kommunstyrelsens uppgift är att beställa begravningen hos en begravningsbyrå. För kostnaderna har Kommunstyrelsen rätt till ersättning ur dödsboet. 28

Om den avlidne är svensk medborgare men bosatt utomlands och därför inte folkbokförd i Sverige så är kommunen inte ansvarig för att den avlidne blir begravd.

Kostnader i samband med närståendes begravning

Sökande som är berättigad till ekonomiskt bistånd, kan beviljas bistånd för kostnader i samband med närståendes begravning.

Det kan gälla:

- resa till begravning inom Sverige, billigaste färdsätt,
- blommor i samband med begravningen, upp till 1,5 % av basbeloppet.

Som närstående betraktas förälder, egna eller makes barn och syskon eller annan person som stått sökanden nära.

Boendekostnad

Kommunstyrelsen bör vid bedömningen av vad som är en skälig boendekostnad utgå från sökandens faktiska kostnad och behov av boende. Utgångspunkten för bedömningen av vad som är skälig boendekostnad bör vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Kostnaden bör även relateras till hyresnivån hos allmännyttiga bostadsföretag eller andra större bostadsföretag på orten. Kommunstyrelsen bör vid bedömningen ta hänsyn till ett barns behov av utrymme även hos den förälder där barnet enbart vistas under umgängestid.

Varje umgängesbarn beräknas som ett halvt hemmavarande barn vid bedömning av godtagbar boendekostnad. När föräldrar har barn som bor halva tiden hos föräldern, så kallat växelvis boende, beräknas barnet som ett hemmavarande barn vid bedömning av godtagbar boendekostnad. Det kan även finnas medicinska och / eller sociala skäl att godkänna en högre boendekostnad. Medicinska skäl ska styrkas med läkarintyg.

Vid kortvarigt biståndsbehov (maximalt tre månader), godtas vanligtvis den faktiska boendekostnaden. Bedöms behovet av försörjningsstöd bli längre än tre månader ska en prövning göras huruvida det är skäligt att sökande bidrar till att bli självförsörjande genom att flytta till billigare bostad. Sökande som söker billigare boende skall ges skälig rådruktid, i regel 3 månader. Om sökande *aktivt* medverkar till att söka billigare boende genom att ställa sig i bostadskö och regelbundet redovisar att denne aktivt söker andra lägenheter som utannonseras, godkänns den faktiska boendekostnaden under den tid det tar att hitta ny billigare bostad. Om sökande *inte* medverkar till att söka billigare bostad genom att inte

söka andra lägenheter eller väljer att behålla ett boende med en kostnad som inte bedöms skälig beräknas det ekonomiska biståndet utifrån riktlinjerna för högsta godtagbara boendekostnad.

Befintlig boendekostnad får inte fördyras under tid sökande har försörjningsstöd. Undantag kan göras vid starka medicinska eller sociala skäl. Medicinska skäl ska styrkas med läkarintyg.

För inneboende som inte delar hushållsgemenskap bör den faktiska boendekostnaden som bostadsinnehavaren och den inneboende avtalat om godtas om kostnaden anses skälig. Det samma gäller lägenheter som hyrs ut i andra hand, där den avtalade hyran bör godtas om den anses skälig. För de som delar bostad kan en skälig boendekostnad beräknas till hyran delat på antal boende i bostaden. Kostnaden för hushållsel beräknas då på samma sätt.

Beräkning av boendekostnad i egen fastighet

Ekonomisk utredning skall upprättas på särskild blankett. Vid beräkning av faktisk boendekostnad ska medräknas:

- Ränteutgifter,
- Driftkostnader; vatten, olja, el, sophämtning, sotning med mera
- Tomträttsavgäld,
- Fastighetsavgift,
- Månadsavgift till bostadsrättsförening
- Villaförsäkring
- Vägförening

Vid redovisning av fastighetens skuldbelopp får inteckningslån tas med samt borgenslån (s k topplån) som erhållits i samband med fastighetsförvärvet. Det skall uppmärksammas huruvida överhypotek (skillnad mellan inteckningsbeloppet och den faktiska skulden) finns eller omplacering av lån kan ordnas för att sänka boendekostnaden. För amorteringsdelen bör uppskov begäras hos vederbörande bank.

Försörjningsstöd beviljas inte till amorteringar då dessa anses bidra till den enskildes kapitalbildning. Möjlighet till skattejämkning bör undersökas i vare enskilt fall.

En utredning ska alltid göras för att klargöra om fastigheten utgör en tillgång som kan belånas eller säljas.

Andrahandsboende

Den som ansöker om ekonomiskt bistånd avseende andrahandslägenhet skall uppvisa andrahandskontrakt, förstahandskontrakt, godkännande av andrahandsuthyrning från hyresvärd samt kopia av aktuell hyresavi.

Akut boendesituation

Vid akut nödsituation och man har uttömt alla möjligheter till att själv lösa den akuta boendesituationen kan rätt till försörjningsstöd föreligga för tillfälligt akut boende. Detta föregås av en individuell utredning.

Godtagbar hyreskostnad

Dessa riktlinjer utgår från hyresnivån hos utbudet av lediga lägenheter på den privata hyresmarknaden. Högsta godtagbara boendekostnad är dock inte en rättighet om billigare alternativ finns att tillgå. (Se Socialstyrelsen (2010), Ekonomiskt bistånd, s. 48 för beräkning av sökandes andel av boendekostnaden.)

Antal rum Hyreskostnad

- 1 r o k 4500 kr
- 2 r o k 5500 kr
- 3 r o k 6700 kr
- 4 r o k 7500 kr

I enlighet med medelhyra i Markaryds kommun. En ökning på 1000 kr per ytterligare rum kan anses vara skäligt. Det åligger även på handläggaren att utreda huruvida ett behov finns avseende antal rum för den enskilde eller hushållet som ansöker om ekonomiskt bistånd.

Generellt gäller att sökanden ej har rätt att fördyra sin boendekostnad under tiden som denne uppbär ekonomiskt bistånd.

Riktlinjerna kan aldrig ersätta den individuella behovsprövningen som socialtjänstlagen förutsätter, men riktlinjernas högsta godtagbara bostadskostnad är vägledande för tillämpningen av socialtjänstlagen.

Sökanden som bor i bostad med kallhyra får medräkna den del av elräkningen som ej avser hushållselen i sin boendekostnad, inom gränsen för högsta godtagbara hyreskostnad.

Unga vuxna

Unga vuxna 18-25 år som bor i föräldrahemmet men inte omfattas av föräldrarnas försörjningsskyldighet beviljas inte försörjningsstöd till boendekostnad. Undantag finns då föräldrarna till följd av att den unga vuxna bor kvar hemma har högre boendekostnader antingen genom att de tvingats behålla en större bostad eller genom att de förlorat rätt till eller fått sänkt bostadsbidrag/bostadstillägg. I dessa fall beräknas boendekostnader enligt Socialstyrelsens rekommendationer att beräkna enheter. Boendekostnaden blir den andel som motsvarar det antal rum som den sökande disponerar i förhållande till det totala antal rum i bostaden. Varje rum beräknas som två enheter och köket som en enhet. Om boendekostnad medräknas i beräkning av försörjningsstöd kan även kostnad för hushållsel medräknas. Detta görs genom att beräkna den unga vuxnas del av föräldrarnas kostnad för hushållsel på samma sätt som vid beräkning av boendekostnaden. Principen av att räkna utifrån enheter kan även tillämpas på andra individer som inte räknas som hemmavarande vuxna.

Om föräldrahemmets inkomster eller boendekostnader inte förändras i och med att den unga vuxne bor i hushållet men ansökan om boendekostnad ändå görs åligger det på den enskilde att styrka att denne har haft utgiften över tid och att kontrakt har upprättats.

Unga vuxna 18-25 som bor i föräldrahemmet och har försörjningsstöd får under pågående bidragsperiod inte fördyra sina kostnader genom att flytta till egen bostad. En individuell bedömning ska dock alltid göras då det kan finnas starka sociala eller medicinska skäl. En individuell bedömning kan även göras i fall där den enskilde har flyttat till ett eget boende, där det kan bli aktuellt att hänvisa denne tillbaka till föräldrahemmet om inte särskilda skäl föreligger.

Det finns ingen ovillkorlig rätt för ungdomar som gifter sig att skaffa eget boende. Särskilda skäl måste föreligga för att bistånd ska utgå till boendekostnaden.

Hemutrustning

Avgörande för om ekonomiskt bistånd till hemutrustning ska beviljas är sökandes faktiska behov av hemutrustning och när i tiden sökande bedöms ha egna ekonomiska förutsättningar att kunna skaffa hela eller del av utrustningen. Har den sökande möjlighet att skaffa nödvändig hemutrustning med egen inkomst, hemutrustningslån eller på annat sätt, ska ekonomiskt bistånd inte beviljas. I de fall biståndsbehovet bedöms bli kortvarigt (mindre än tre månader) ska biståndet beviljas till de delar av hemutrustningen som är nödvändiga för livsuppehållet. När det gäller unga vuxna som nyligen flyttat från föräldrahemmet och som inte har barn, kan det anses skäligt med en relativt enkel standard som förbättras först på längre sikt.

Om behov av hemutrustning uppstår med anledning av att ett sammanboende par separerar skall en bodelning äga rum innan bistånd till hemutrustning beviljas.

När det finns särskilda skäl bör kommunstyrelsen ge bistånd till behövlig nyanskaffning eller komplettering av hemutrustning. Sådana skäl kan exempelvis vara:

- familjer med minderåriga barn,
- att bostaden är ett led i en rehabilitering,

- att sökanden saknar möjlighet att förbättra sin ekonomi eller endast kan förbättra sin ekonomi på lång sikt,
- att sökanden behöver flytta till en annan bostad till följd av att han eller hon är eller har varit utsatt för våld eller andra övergrepp av närstående eller för något annat brott.

Det föreligger ingen allmän rätt för den som flyttar till en egen bostad att få ekonomiskt bistånd till utrustning av bostaden. I första hand får sökanden försöka klara sin situation på samma sätt som allmänheten, d v s genom planering, sparande, lån, gåvor etc.

Nödvändig hemutrustning:

- Säng
- Sängutrustning
- Köksmöbler
- Husgeråd
- Soffa och soffbord, om sökande har barn
- Övrigt (till exempel lampor, dammsugare, byrå)

För hemutrustning kan bistånd **beviljas med maximalt 10 % av basbeloppet**. Beloppet avser en vuxen person. Vid fler personer i familjen ökas beloppet med kostnad för ytterligare säng, sängutrustning, köksstol och köksutrustning.

Vid ansökan om hemutrustning skall hembesök göras. Den sökande skall själv uppge vad denne behöver och ett beräknat pris. Om sökanden beviljas ekonomiskt bistånd till hemutrustning skall kvitton i efterhand uppvisas och eventuellt hembesök göras.

Ekonomiskt bistånd till TV och / eller dator kan beviljas med maximalt 4 % respektive 7 % av prisbasbeloppet om det av sociala eller medicinska skäl finns behov som inte kan tillgodoses på annat sätt och inom rimlig tid. Möjligheten för skolbarn att få behovet av dator tillgodosett genom skolan ska i första hand utredas.

Ferieinkomster och jobbstimulans

Vanligtvis ska den enskilde tillgodose behovet genom att i första hand använda sina egna inkomster och tillgångar. Det finns dock vissa undantag och två av dessa finns reglerade i 4 kap. 1 a-b §§ SoL och avser feriearbetande ungdomars inkomster samt jobbstimulansen som tillkom för att öka incitamentet för arbete och som innebär att endast en del av inkomst från arbete medräknas.

Ferieinkomster:

4 kap 1 a § *Följande inkomster ska inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd enligt 1 § 1. hemmavarande barns inkomster av eget arbete, 2. hemmavarande skolungdomars inkomster av eget arbete, om skolungdomarna är under 21 år.*

Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan eller annan jämförlig grundutbildning.

Inkomster som avses i första stycket får dock beaktas vid tillämpning av 1 § till den del de överstiger ett prisbasbelopp per kalenderår enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. Lag (2013:421).

Jobbstimulans:

4 kap 1 b § *För den som har fått försörjningsstöd under sex månader i följd ska 25 procent av inkomsterna av anställning inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd enligt 1 § (särskild beräkningsregel).*

Den särskilda beräkningsregeln gäller under två år. Därefter måste kravet på att försörjningsstöd ska ha lämnats under sex månader i följd uppfyllas på nytt för att den särskilda beräkningsregeln ska gälla igen.

Den särskilda beräkningsregeln gäller inte inkomster som anges i 1 a §. Lag (2013:421).

Flyttkostnader

Vid flyttning av arbetsmarknadsskäl skall möjligheten att få bidrag från arbetsförmedlingen undersökas. Om sådant bidrag ej utgår och om flyttningen är motiverad av andra skäl, så som sociala, ekonomiska eller medicinska, kan bistånd till flyttkostnader beviljas om sökanden bedöms varit berättigad till ekonomiskt bistånd. Det kan också vara motiverat att bevilja bistånd till flytthjälp om sökanden måste flytta till följd av att han eller hon är eller har varit utsatt för våld eller andra övergrepp av närstående eller för något annat brott.

Sökanden får själv ombesörja flyttningen och bistånd kan beviljas till hyra av bil, släp samt bensinkostnader. Kostnadsförslag skall alltid lämnas till handläggande socialsekreterare. Den som på grund av funktionshinder eller andra särskilda skäl ej kan ombesörja sin flytt på egen hand, kan beviljas bistånd till flyttning genom flyttfirma. Sökanden skall till handläggande socialsekreterare lämna kostnadsförslag från minst två olika flyttfirmor. Skälen till att sökanden ej kan ombesörja flyttningen på egen hand skall styrkas genom läkarintyg eller annat intyg som behövs för bedömningen.

Under den första månaden efter flytten till den nya kommunen ansöker den enskilde om ekonomiskt bistånd i sin tidigare kommun. Därefter vänder sig den enskilde till sin nya kommun om behovet skulle kvarstå.

Glasögon

Ekonomiskt bistånd till glasögon kan utgå i de fall då behov styrks av läkar- eller optikerordination. Vid tillfälligt hjälpbehov skall utredas om behovet är akut. Om så inte är fallet skall klargöras vilka möjligheter sökanden har att klara sådana kostnader framöver. Vid bedömning av skälig kostnad utgås från av optiker angivna komplettpris/paketpris. Om detta inte är möjligt godkänns kostnader för bågar upp till 1,5 % av basbeloppet samt kostnader för glas och synundersökning.

Ansökan om bistånd till kontaktlinser godkänns endast om det är det enda alternativet för sökanden och behovet är styrkt av läkare.

I den mån glasögonbidrag utgår från Regionen till barns glasögon, bevakas detta av optikern, som drar av eventuellt bidrag i samband med betalningen. Enligt regler från 1 januari 2015 får barn 0 – 19 år full ersättning för glas inklusive arbetskostnad samt 100 kronor 33 i bidrag till båge inklusive arbetskostnad. Gäller barn folkbokförda i Kronoberg till och med utgången av det kalenderår barnet fyller 19 år.

ID-kort

Kostnad för nationellt ID-kort godtas med 400 kronor för att tillgodose kravet på att ha godkänd legitimation. Kostnaden för pass godkänns inte som en godtagbar kostnad då ett giltigt pass inte är nödvändigt för att den sökande skall anses vara tillförsäkrad en skälig levnadsnivå.

Juridiska kostnader

Den enskildes hemförsäkring ska först och främst täcka eventuella juridiska kostnader. Ekonomiskt bistånd kan dock beviljas till kostnad för självrisk till rättsskydd som ingår i hemförsäkring och till den kostnad som tillkommer sökande vid statlig rättshjälp, om målet gäller familjerättsliga ärenden.

Bistånd till advokatkostnader i familjemål

Ett grundläggande villkor är att den enskilde inte kan stå för kostnaderna själv. Sökanden bör dock först ha försökt att få till stånd en frivillig samförstånds lösning genom kommunens familjerätt och ha nyttjat sig av sin hemförsäkring när så är möjligt.

Kläder

Grundregeln är att ekonomiskt bistånd till kläder inte beviljas utöver vad som redan ingår i riksnormen. Undantag kan dock göras om den enskilde har ett särskilt behov av kläder och skor. Detta kan bland annat gälla för nyanlända samt personer som långvarigt vistats på institution och helt saknar kläder. Vid institutionsplacering ingår kläder i normen för fickpengar. Försörjningsstöd till vinterkläder kan utgå med maximalt 7 % av basbeloppet samt för sommarkläder med maximalt 5 % av basbeloppet.

Kosttillägg

Försörjningsstöd kan utgå till ett högre belopp än riksnormen om sökande av medicinska skäl har behov av dyrare kost. I första hand ska dock möjligheten att få merkostnadsersättning för kosttillägg kontrolleras via Försäkringskassan och Region Kronoberg.

Behov av kosttillägg ska styrkas med utförligt läkarintyg, där det tydligt framgår vilken kost personen är i behov av samt att denna kost är avsevärt dyrare än normalkost.

Läkarvård

Kostnader för läkarbesök som ingår i högkostnadsskyddet kan beviljas under förutsättning att kostnaden är betald och att den enskilde redovisar att utgiften är inregistrerad i dennes elektroniska högkostnadskort. Även utgift för cellprov är en godtagbar kostnad trots att den inte kan stämplas i högkostnadskortet. Även kostnader för behandling av annan medicinsk personal inom kommun, landsting eller ansluten till Försäkringskassan är godtagbara kostnader.

Skulder

Lån- och kreditgivning innebär risker för långgivaren samt eventuell borgensman, vilka inte ska övertas av kommunstyrelsen. Huvudprincipen är att ekonomiskt bistånd inte utgår till skulder, då det inte är nödvändigt för att den sökande skall vara tillförsäkrad en skälig levnadsnivå. Barnperspektivet beaktas alltid.

Hyresskuld

Hyresskuld skall i första hand regleras genom avbetalningsplan med hyresvärd eller genom att den sökande avyttrar egna tillgångar.

Vid bedömning av rätt till bistånd skall en utredning göras som visar om den sökande haft egna medel för att bekosta den löpande hyran. Om skulden har uppstått under tiden då den sökande inte haft tillräckliga inkomster för att betala hyran kan ekonomiskt bistånd utgå till hyresskulden, även om det är att betrakta som ett retroaktivt bistånd.

Bedömningen skall vara mer restriktiv om den sökande har haft tillräckliga medel för att kunna betala hyran, men valt att prioritera andra utgifter. Det är viktigt att Kommunstyrelsen så långt som möjligt försäkras om att den sökande på nytt inte kommer att ådra sig hyresskulder. Vid behov skall den sökande informeras om möjligheten till kontakt med Markaryd kommuns budget- och skuldrådgivare, förmedlingsmedel, förordnande av god man eller möjligheten att koppla ett s.k. autogiro till bankkontot.

I sista hand kan bistånd till del av hyresskuld eller hel hyresskuld beviljas om det står klart att inga andra alternativ finns att tillgå. Innan beslut tas om rätt till bistånd till hyresskuld måste det stå klart att den sökande får behålla bostaden om skulden blir reglerad.

Då sökande sätter i system att trots tillräckliga egna inkomster fortsätta att ådra sig hyresskulder påverkar detta bedömningen om rätten till bistånd. Om den sökande upprepade gånger trots egna inkomster prioriterat bort att betala hyran får man utreda sökandens möjlighet att erhålla annan bostad och låta hyresskulden förbli oreglerad. Om det finns möjlighet till alternativ bostad och detta i övrigt kan anses tillförsäkra den sökande en skälig levnadsnivå, så bör ansökan om bistånd till hyresskulden avslås.

I samband med hyresskulder skall särskilt uppmärksammas om uppkomsten av skulderna utgör en indikation på omsorgsvikt från förälderns sida och om det därmed finns anledning till oro för barnets hälsa och utveckling. Vid upprepade hyresskulder måste en bedömning göras hur det påverkar barnet att leva i en otrygg situation där det inte vet om det får bo kvar eller om avhysning kommer att ske. Extra vikt skall alltid fästas vid barnets behov av en trygg bostad.

Elskuld

Elskulder avviker från andra skulder genom att den uppkomna skulden kan medföra att elen helt stängs av och att hushållet därmed kan hamna i en akut situation. Elskuld ska i första hand betalas genom avbetalningsplaner. Vidare skall andra sätt att tillgodose behovet såsom att t.ex. belåna en egen fastighet eller avyttra egna tillgångar utredas. I utredningen skall särskilt barnets situation beaktas för

att undvika att barnet står utan el. Detta innebär dock inte att alla elskulder med automatik skall godkännas bara för att barn ingår i hushållet. En individuell bedömning måste göras i varje ärende. Om elskulden inte kan regleras på annat sätt gör kommunen en bedömning huruvida ekonomiskt bistånd skulle kunna utgå för att lösa den akuta nödsituation som uppstår då elen blir avstängd. Detta förutsatt att andra alternativa vägar har uttömts. Den sökande kan t ex erbjudas en annan tillfällig boendelösning till dess att den sökande själv har möjlighet att betala elskulden. Om den sökande systematiskt underlåter att betala elräkningen anses den sökande ha brutit i sitt eget ansvar för sin situation och skäl finns då att avslå ansökan även om det innebär att elen stängs av.

Sjukhusvård

Vid sjukhusvård avdrages en summa motsvarande riksnormen för livsmedel. Resterande del kan beviljas som ekonomiskt bistånd under förutsättning att sökanden uppbär ekonomiskt bistånd eller har inkomst högst motsvarande summa.

Vårdavgift

I första hand ska möjligheten till nedsättning av avgiften undersökas. Därefter godtas vårdavgiften för sjukhusvård utöver riksnorm. För de dygn vårdavgift beviljas, görs avdrag för beloppet avseende livsmedel i riksnormen.

Sökanden kan få lägre avgift om denne har skattepliktig inkomst som är lägre än 96 000 kronor per år. Sökanden kan också få lägre avgift de första 30 sjukhusdagarna om denne är under 40 år och har hel aktivitetsersättning eller sjukersättning. I första hand skall avgiften sättas ner utifrån sjukvårdens riktlinjer. Kostnaden per vård dygn är 100 kronor. Vårdavgiften kan i vissa fall reduceras till 50 kronor/dygn och sökanden måste själv ansöka om nedsatt avgift hos Region Kronoberg

Sjukresor

Kostnader för sjuk- och behandlingsresor medges om kostnaden inte ersätts av Regionen eller ersätts på annat sätt. Högkostnadsskyddet ska beaktas och det billigaste färdssättet skall nyttjas. Resekostnader som uppstår mot bakgrund av att den sökande valt vårdgivare på annan ort godkänns inte om vårdbehovet kan tillgodoses av en mer närbelägen vårdgivare. Undantag kan göras om det är långa väntetider till den närmaste vårdleverantören.

Mediciner

Endast receptbelagda läkemedel som ingår i läkemedelsförmånen räknas som godtagbara utgifter. För läkemedel som inte är receptbelagda kan ekonomiskt bistånd utgå utifrån individuell bedömning. Skäliga kostnader för medicinska hjälpmedel och förbrukningsmaterial som föreskrivits av behörig hälso- och sjukvårdspersonal kan beviljas.

Sommaraktivitet

Ekonomiskt bistånd till en aktivitet under sommarlovet kan beviljas de barnfamiljer som har haft försörjningsstöd under en längre tid (minst 10 månader). Behovet ska prövas utifrån det enskilda barnets behov. Ekonomiskt bistånd beviljas med maximalt 1 % av basbeloppet per hushållsmedlem över 2 år.

Resor

Försörjningsstöd till nödvändiga resor, t ex till arbete, studier, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan samt för att följa uppgjord planering, utgår med belopp motsvarande lägsta kostnad för att resa med länstrafiken Kronoberg. Om egen bil är enda sättet att ta sig till arbetet beroende på avståndet, arbetstiderna och / eller brist på allmänna kommunikationer kan försörjningsstöd utgå till kostnader enligt Skatteverkets schabloniserade milersättning under begränsad tid. Sökande ska om det är möjligt ansöka om skattejämkning för resor till 35 och från arbetet. Detta kan reducera bilkostnaderna. Om den sökande behöver bil för arbetsresor, bör de faktiska kostnaderna för arbetsresorna kunna användas som underlag vid beräkning av skäliga kostnader, t.ex. för bensin, skatt, försäkring och besiktning.

Vid sysselsättning via Arbetsförmedlingen betalar sökanden en egenavgift om 600 kronor per månad gällande arbetsresor, resterande del utöver 600 kronor betalar Arbetsförmedlingen. För att ekonomiskt bistånd ska beviljas måste resvägen överstiga 4 km enkel väg. Undantag kan göras om det finns medicinska skäl som kan styrkas med läkarintyg.

Spädbarnsutrustning

I de fall föräldrarna helt saknar ekonomiska möjligheter att köpa utrustning till ett väntat barn kan ekonomiskt bistånd beviljas till skäligena kostnader för nödvändig spädbarnsutrustning., med max 10% av basbeloppet för första barnet. En individuell bedömning utifrån barnets behov behöver alltid göras. Vid långvarigt biståndsbehov kan ekonomiskt bistånd utifrån en individuell bedömning av barnets behov beviljas om sökande får ytterligare barn och behov av komplettering av spädbarnsutrustning föreligger. Skäligena kostnader för kompletterande spädbarnsutrustning beviljas med maximalt 3% av basbeloppet.

Flyktingar /nyanlända kan söka tillägg till hemutrustningslånet från CSN om familjen får ytterligare ett barn. Barnet måste vara fött inom två år från det att familjen erhållit uppehållstillstånd för att lån från CSN ska kunna utgå. Om hemutrustningslån kan sökas beviljas inte försörjningsstöd till spädbarnsutrustning.

I nödvändig spädbarnsutrustning ingår:

- Säng med sängkläder och andra tillbehör
- Skötbord med tillbehör
- Bärsele
- Barnvagn med tillbehör
- Utrustning för bad

50 % av biståndet betalas ut före barnets födelse och resterande del betalas ut efter barnets födelse. Bistånd till försörjningsstöd som utgår för barnet bör ge utrymme för successiv anskaffning av vad som behövs i övrigt.

Utgångspunkten vid ansökan om spädbarnsutrustning är att båda föräldrarna har ett gemensamt ansvar för utrustning till det nyfödda barnet, oavsett om de bor tillsammans eller inte. Dock får kravet på att båda föräldrarna skall bidra till barnets utrustning inte leda till att barnets behov inte blir tillgodosedda. Även föräldrarnas förmåga att kunna planera för barnets födsel och spara medel till spädbarnsutrustning skall beaktas vid ansökan.

Svenskt medborgarskap samt uppehålls- och arbetstillstånd

Kostnad för ansökan om medborgarskap beviljas inte eftersom svenskt medborgarskap inte är nödvändigt för att vistas och arbeta i Sverige. Dessa personer är inte förhindrade att vistas i sitt land varför ekonomiskt bistånd till denna avgift inte beviljas.

Tandvård

Kostnad för akut tandvård är en godtagbar utgift. Då kostnaden är av akut karaktär erfordras inte ett kostnadsförslag. Som akut tandvård räknas tillstånd som fordrar omedelbar åtgärd;

- akuta smärttillstånd,
- akuta inflammationstillstånd
- akuta tillstånd som medför betydande obehag

Därutöver kan kostnad för nödvändig tandvård vara en godtagbar utgift. Med nödvändig tandvård menas den vård som innebär att den sökande blir fri från smärta samt tillförsäkras en godtagbar estetik och tuggförmåga.

Som nödvändig rehabiliterande tandvård räknas;

- Åtgärder för att uppnå godtagbar tuggförmåga
- Åtgärder för att undanröja betydande sociala svårigheter
- Åtgärder för att undanröja betydande utseendemässigt handikapp
- Ersättning för tandförluster i framtandsområdet.
- Åtgärder som kan inrymmas inom detta begrepp kan vara åtgärder för att förhindra värk, ömhet och inflammation, åtgärder för att behandla och förebygga kariessjukdom, åtgärder för att behandla och

förebygga parodontal sjukdom, förebyggande tandvård och tandhygienistbehandling samt planerade revisionsundersökningar.

Ej nödvändig tandvård och som i normalfallet ej ska godtas

- Estetisk tandvård
- Blekning av tänder
- Utbyte av fyllningar/kronor på grund av material eller av estetiska skäl.
- Porslinsinlägg och guldinlägg
- Protetiska ersättningar i sidopartierna och tuggförmågan är godtagbar
- Fasta protetiska konstruktioner i sidopartierna och tuggförmågan är godtagbar.
- Attachmentförankrade delproteser
- Konuskonstruktioner
- Implantatbehandlingar

Implantat kan i *undantagsfall* vara att anses som nödvändig tandvård. **Behovet ska vara väl styrkt** av tandläkare och läkare/kurator, och en fungerande alternativ behandling till lägre kostnad ska ej finnas att tillgå.

För ekonomiskt bistånd till nödvändig tandvård krävs ett kostnadsförslag. Ett kostnadsförslag är en upprättad handling mellan den enskilde och tandläkaren och inte mellan tandläkaren och Ekonomiskt bistånd. Ansvaret för betalandet av fakturorna åligger därmed alltid på den enskilde. Ett specifikt kostnadsförslag ska finnas innan behandlingen påbörjas. Ekonomiskt bistånd till tandvård prövas i varje enskilt fall. Vid prövning ska det framgå att den enskilde på egen hand har försökt att lösa sina tandvårdskostnader genom upprättande av avbetalningsplaner med tandläkare. Handläggaren ska även utreda om den enskilde inom en överskådlig tid kan bekosta sin tandvård på egen hand.

Vid prövning av större behandlingar ska utgångspunkten vara att stöd endast utges för en behandling som motsvarar vad en normalinkomsttagare på orten har råd att bekosta. Vid prövningar av behandlingar överstigande en total kostnad av 15.000 kronor (inklusive statlig tandvårdsersättning) ska ett yttrande över terapi- och kostnadsförslaget från en förtroendetandläkare inhämtas innan beslut fattas i ärendet.

Beakta att vissa äldre, sjuka och funktionshindrade kan ha rätt till tandvårdsintyg ett så kallat ”grönt kort”, vilket innebär att tandvården ingår i högkostnadsskyddet.

Slutfakturor godkänns inte vid bifall till kostnadsförslag utan den enskilde ska efter varje behandling inkomma med fakturor för utförd behandling. Dessa stäms sedan av mot kostnadsförslaget för att kontrollera är utförda behandlingar överensstämmer med kostnadsförslaget. Vid inkommen faktura kontrolleras även att den enskilde uppfyller kraven för ekonomiskt bistånd.

Telefon

Vid starka medicinska eller sociala skäl kan mobiltelefon med kontantkort beviljas.

Umgängeskostnader

Utgångspunkten är att umgänge skall stimuleras. Bistånd kan utgå för att möjliggöra för umgängesföräldern att ha ett regelbundet umgänge med barnet. Den sökande skall kunna styrka att det föreligger ett umgänge med barnet samt visa på omfattningen av umgänget. *Som utgångspunkt godkänns kostnader för umgänge med barn ca fyra dagar per månad samt två veckor på sommaren, en vecka vid jul och varannan storhelg.* Om domstolsbeslut finns, som reglerar umgänget, skall detta följas.

Om umgänget överstiger 6 dagar/ månad krävs skriftligt intyg eller muntlig försäkran från boendeföräldern avseende umgängets omfattning för att ytterligare försörjningsstöd enligt umgängesnorm ska medräknas.

Kostnaderna gällande umgänge beräknas generellt enligt norm för livsmedel, lek och fritid samt hälsa och hygien.

Det primära ansvaret för resor i samband med umgänge ligger på den förälder som inte bor tillsammans med barnet. Den förälder som barnet bor med ska dock ta del av kostnaderna efter vad som är skäligt med hänsyn till föräldrarnas ekonomiska förmåga och övriga omständigheter. En förälder som saknar förmåga att bidra till resekostnaderna är inte heller skyldig att göra det. Med tanke på barnens behov kan kommunstyrelsen då behöva bevilja ekonomiskt bistånd till umgängesresor. Om den förälder som barnet bor hos, trots förmåga, inte bidrar till resekostnaderna har umgängesföräldern möjlighet att begära att frågan prövas i domstol.

Uppvärmning och elkostnader

Enligt Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2013:1) bör den enskildes faktiska kostnader enligt grundregeln för hushållsel, om kostnaderna är skäliga beviljas.

Vid beräkning av försörjningsstöd medräknas kostnader för hushållsel *när elräkningen förfaller*.

Sökanden tar ett eget ansvar för både sin förbrukning och sin kostnad och inneboende skall bidra med sin andel till hushållets totala elkostnad.

Villa:

Energiförbrukningen i en genomsnittlig svensk villa/radhus med direktverkande el är cirka 25 000 kWh per år, varav uppvärmning beräknas till 15 000 kWh och varmvatten till 5 000 kWh. Hushållsel till 5 000 kWh.

Av de 5 000 kWh hushållsel som vanligen förbrukas i en genomsnittlig villa ser fördelningen ungefär ut så här.

- Tvätt och tork, cirka 1 000 kWh
- Disk, cirka 350 kWh
- Elektriska apparater, cirka 850 kWh
- Kyl, frys, sval, cirka 1 000 kWh
- Matlagning, cirka 800 kWh
- Belysning, cirka 1 000 kWh

Lägenhet: Energiförbrukningen i en genomsnittlig lägenhet i Sverige är cirka 12 000 kWh per år, varav 6 500 kWh är uppvärmning, 2 500 kWh är varmvatten, 2 500 kWh är hushållsel och resterande 500 kWh är tvätt och torkning.

En genomsnittlig lägenhet med 2 personer gör av med cirka 240 kWh hushållsel per månad. En lägenhet med 4 personer gör av med cirka 340 kWh per månad.

Kommunstyrelsen beviljar ekonomiskt bistånd till hushållsel genom ett högsta godtagbart kWh/månad, enligt följande tabell :

Antal personer i hushållet:

- 1 = 200 kWh
- 2 = 260 kWh
- 3 = 300 kWh
- 4 = 360 kWh
- 5 = 400 kWh
- 6 = 450 kWh
- 7 = 480 kWh

För hemmavarande unga vuxna beräknas hushållsel på samma sätt som boendekostnader, genom enheter.

Utlandsvistelse

Huvudregel är att ekonomiskt bistånd **inte beviljas** till resa samt kostnader under utlandsvistelse, då sökande då inte bedöms bidra till sin försörjning efter förmåga. I varje aktuellt ärende ska en

individuell bedömning göras. Bistånd ska inte heller beviljas för den period sökande är utomlands med hänvisning till att bidra till sin försörjning efter förmåga.

Äktenskapsskillnad – avgift

Huvudregeln är att ekonomiskt bistånd inte beviljas till avgift för äktenskapsskillnad utan behovet ska i första hand tillgodoses genom gemensamma inkomster/tillgångar.

Våld i nära relationer

Nedan avser personer som är eller har varit utsatta för/ bevittnat våld eller andra övergrepp i hemmet.

Det är viktigt att kontinuerlig samverkan och dialog sker mellan IFO och Ekonomiskt bistånd i ärenden som gäller våld i nära relation. Om det finns barn i familjen ska alltid en orosanmälan göras till IFO. Ekonomiskt bistånd ansvarar för behov som rör försörjning och kostnad för boende/skyddat boende. IFO ansvarar för att utredning jml 11 kap 1 § SoL inleds på den vuxne och eventuella barn i familjen. Om barnet har behov av skydd från den egna familjen eller behandlingsbehov ansvarar IFO för placeringen.

Bedömning, utredning av personen och dess situation, riskbedömning och placering på jourboende, skyddat boende etcetera ligger under IFO:s ansvarsområde då ett ärende avseende våld i nära relation är en del av det stöd och service en kommun ska kunna erbjuda sina invånare.

Ekonomiskt bistånd utreder rätten till försörjningsstöd om det framkommer i samband med en placering att personen saknar inkomster till sin försörjning. Ekonomiskt bistånd är en behovsprövat inkomst och utbetalas inte förutsättningslös utan att en utredning görs i samband med en ansökan. Dock föreligger inte vissa krav som generellt kan gälla vid en ansökan om ekonomiskt bistånd när en person är utsatt för våld i nära relation. Framgår det dock att den sökande har disponibla inkomster att använda till sin försörjning kan dessa räknas som en inkomst i samband med en ansökan. Dock ska inte utgifter för själva placeringen, i normalfallet, räknas in i ekonomiskt bistånd då detta inte är ett behovsprövat bistånd utan en stöd- och servicekostnad.